Undring- utfordring- utvikling UTE.
Mestring med naturen som lekearena

Årsplan
Spangereid Naturbarnehage
2026-2027

Fra 01.08.2026 til 31.07.2027

Innhold

Spangereid Naturbarnehage – en barnehage med naturen som læringsarena 3
Personalet 4
Foreldre- og samarbeidsutvalg 4
Foreldresamarbeid 4
Leseglede i barnehagen 5
Bærekraftig utvikling 6
MyKid 6
Tidlig innsats 7
Variert og risikofylt lek i naturen 7
Psykososialt barnehagemiljø 7
Bibliotek 8
Planleggingsdager barnehageåret 2026 – 2027 8
Dagsrytmer 9
Bursdagsfeiring 9
Fastsatte aktiviteter og begivenheter 10
2023/2024/2025 barna – Krepsen 12
Fokus på bærekraftig utvikling, språk, matematikk, og ikt. 12
2021/2022 barna – Hummer 13
Fokus på bærekraftig utvikling, språk, matematikk, og ikt. 13
Barnehagens innhold – Fagområder med progresjon 14
Kommunikasjon, språk og tekst 14
Kropp, bevegelse, mat og helse 15
Kunst, kultur og kreativitet 16
Natur, miljø og teknologi 17
Antall, rom og form 18
Etikk, religion og filosofi 19
Nærmiljø og samfunn 20
Språklig kompetanse 21
Omsorg og livsmestring 21
Lek og danning 21
Barns medvirkning 21
Sosial kompetanse 22
Overgang barnehage – skole 22
Planlegging, dokumentasjon og vurdering 23
Tilvenning 24
Et barn i Spangereid Naturbarnehage skal få muligheten til å: 25

Vi ønsker både små og store hjertelig velkommen til et nytt barnehageår i Spangereid Naturbarnehage!
Det nye året bringer med seg det beste fra tidligere erfaringer, samtidig som vi lar oss inspirere av nye ideer, mål og ønsker for tiden som ligger foran oss.
I år vil vi ha et særlig fokus på ***leseglede*** *og* ***lek i naturen****. Vi ønsker å legge til rette for gode leseopplevelser som vekker nysgjerrighet og språkglede – og samtidig gi barna rike muligheter til å utforske, erfare og leke i det fantastiske nærområdet vårt.*

Spangereid Naturbarnehage – en barnehage med naturen som læringsarena

Spangereid Naturbarnehage har 36 tilskuddsplasser og holder åpent mandag til fredag fra kl. 06.45 til 16.30. Barnehagen har åpent hele året, med unntak av uke 28, 29 og 30 i sommerferien 2027. Barna som går hos oss er i alderen 0–6 år, og har plass fem dager i uken.
Gjennom aktiv bruk av naturen ønsker vi å gi barna gode muligheter for fysisk lek, mestringsopplevelser og naturopplevelser som gir kunnskap og vekst. Vår visjon er:
"Undring – utfordring – utvikling UTE. Mestring med naturen som lekearena."

Barna er ute hver dag, hele året, uansett vær. Naturen er vår største ressurs – den gir rom for fantasi, kreativitet og oppfinnsomhet. Skogen har de beste lekeapparatene! I løpet av året legger vi til rette for et mangfold av aktiviteter som følger årstidene og naturens rytme.
Gjennom lek og utforskning i naturen får barna mulighet til å bli kjent med omgivelsene, utvikle trygghet og respekt for naturen, og oppleve både ro og spenning. Variasjon i vær, terreng og årstider gir rike sanseerfaringer og læring. Vi ønsker å gi barna positive naturopplevelser som bidrar til å utvikle en begynnende forståelse for bærekraftig utvikling og hvordan vi kan ta vare på naturen sammen.
Vi ser fram til et nytt og spennende barnehageår – og håper både barn og foresatte vil trives hos oss!

Personalet

Benedikte Karlsen – styrer og barnehagelærer
Cathrine Igland – barnehagelærer
Christopher Reme – barnehagelærer
Ragnhild Munkholm – barnehagelærer
Celeste Doiron - fagarbeider
Kjetil Windsland – fagarbeider
Ivy Fajunio Dybvik – assistent
Katrin Wortmann – assistent

Barnehagen tar imot barnehagelærerstudenter og elever fra helse- og oppvekstfag ved Mandal Videregående.

Foreldre- og samarbeidsutvalg

Foreldre/foresatte til alle barn er foreldrerådet. Foreldrerådet skal fremme felles interesser og bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen skaper et godt barnehagemiljø. Foreldrerådet velger hvert år foreldrerepresentanter, som representerer foreldrene i samarbeidsutvalget (SU)

Foreldrerepresentanter: Monica Vedeld, 411 03 623, mvedeld@yahoo.no

Samarbeidsutvalget skal være et rådgivende, kontakt skapende og samordnende organ. Samarbeidsutvalget består av 1 foresatt (og 1 vara rep) og 1 ansatt i barnehagen. Styrer er sekretær. Eier kan møte, men har ikke møteplikt eller stemmerett. Det avholdes ca. 4 møter i løpet av barnehageåret. Dersom foreldre har en sak de vil ta opp (også anonymt), bruker de foreldrerepresentantene. Viktige saker tas opp i eierstyret i barnehagen.

Foreldresamarbeid

Mål:
- Foreldrene skal få ett innblikk i hva som skjer med deres barn i barnehagen.
- Foreldrene skal føle seg trygge på at barna har det bra når de er i barnehagen.
- Møte foreldrene med respekt for deres ønsker.
- Foreldrene kan være med å bestemme hvor lenge innkjøringen skal vare.
- Foreldrene er gjennom SU med på å påvirke innhold i årsplan.

Metode:
- Hente/bringesituasjon. God daglig kontakt. Vi tar oss tid til å snakke med foresatte
- Førstesamtalen for nye barn
- Foreldresamtaler opptil 2 ganger pr år
- Vi benytter MyKid som kommunikasjonsplattform.

Leseglede i barnehagen

Vi arbeider målrettet for å skape leseglede hos alle barn i barnehagen. Ved bruk av fagboken «Leseglede i barnehagen – 10 nøkler til god lesekultur» skrevet av Sissel Hadland og Line H. Hjellup, skal personalet i år ha dette som fokus i kompetansehevingsarbeidet på personalsamlinger i løpet av året.

Lindesnes kommune har laget en felles tiltaksplan for språk, lesing og skriving i Lindesnes kommune, 0-16år. Planen heter Bedre sammen om lesing, 2021-2032. Tiltakene i denne planen skal øke sannsynligheten for at alle barn og unge i Lindesnes kommune, uavhengig av sosioøkonomisk status og kjønn, blir kompetente lesere som kan forstå, bruke, reflektere over og engasjere seg i skrevne tekster. I barnehagen er blant annet tiltaket at barna skal bade i bøker.

Hvordan bade i bøker:

- Barnehagebibliotek på hver avdeling.
- Lån så mange bøker hjem som en ønsker.
- Lever tilbake bøkene når som helst.
- Vi har bøker tilgjengelig for barna gjennom hele dagen.

Vi leser for å:

- Glede, engasjere og underholde.
- Gi barna felles opplevelser.
- Samtale og stimulere til språkutvikling.
- Skape fantasi og indre bilder.
- Åpne den litterære verden.

Leseprosjekt:

Vi har spennende leseprosjekt for alle barn i barnehagen hvert år. Her fordyper vi oss i temaer som f.eks. dinosaurer, eventyr, eller husdyr. Eller en litterær verden som f.eks. Gruffalo, Brillebjørn, eller Pulverheksa. Vi kan også fordype oss i en forfatter og lese så mange av bøkene hans som mulig.

Bærekraftig utvikling

" Bærekraftig utvikling handler om at mennesker som lever i dag, får dekket sine grunnleggende behov uten å ødelegge fremtidige generasjoners mulighet til å dekke sine "

Vi ønsker at barna skal utvikle glede ved å bruke naturen til utforskning og kroppslige utfordringer og få en forståelse av hvordan en bruker og samtidig tar vare på miljøet og naturen. Vår viktigste oppgave er å hjelpe barna til å skape relasjoner eller forbindelser til omgivelsene. Både følelsesmessige, konkrete sanselige, logiske eller fantastiske relasjoner. Med naturen som læringsarena skal vi lære å ta vare på oss selv, hverandre og slik fremme verdier for et bærekraftig samfunn. Barns måte å engasjere seg i naturen på handler om en forventningsfull interesse for organismer i nærområdet. Det handler om å få gode naturopplevelser og bli kjent med naturens mangfold. Det å ivareta barns lekende tilnærming til nye fenomener og gleden i å oppdage noe nytt er viktig for at barna skal bli glad i naturen vår. Ved å utvikle sine kreative evner, lærer barna å tenke nytt, utforske og oppdage. Ved bruk av naturens materiell settes kreativitet og nyskapning i gang.

Vi følger miljøtrappa:

Ta ansvar for framtida og en bærekraftig utvikling
Påvirke og medvirke
Lære seg å forstå sammenhenger i naturen
Få en begynnende forståelse for bærekraftig utvikling
Oppdage mangfoldet i naturen, samle inn, observere.
Være i naturen, naturopplevelser, undre seg.

MyKid

Gjennom det digitale verktøyet MyKid har barnehagen en egen plattform for planlegging og dokumentasjon av den pedagogiske virksomheten, samt for allsidig kommunikasjon med foresatte. Foresatte kan bl.a. få tilgang til bilder og annen informasjon fra barnas hverdag i barnehagen. MyKid er tilgjengelig på ulike digitale enheter, bl.a. på mobil-app. Vi har høyt fokus på personvern i bruk av MyKid.

Tidlig innsats

Barnehagene i Lindesnes deltar i et tverrfaglig samarbeid om tidlig innsats for barna. Vi har mange samarbeidspartnere som pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT), helsestasjon, barnevern, skoler, UiA etc. Her kan barnehagen i samarbeid med foreldrene hente veiledning og støtte ved behov. Forskning viser at dersom man kommer tidlig inn i forhold til de minste barna, kan man forhindre at barnet utvikler større utfordringer på sikt. Tidlig innsats defineres som innsats tidlig i et barns liv og tidlig inngrep når problemer oppstår og avdekkes (Stortingsmelding nr. 16, 2006 - 2007).
Vi har blant annet førstesamtale med foresatte før barna starter i barnehagen.

Variert og risikofylt lek i naturen

I barnehagen legger vi til rette for variert og risikofylt lek i naturen. Vi bruker både barnehagens uteområde og nærliggende naturområder aktivt gjennom hele året. Skogen, fjæra, bergknauser og skrenter gir barna naturlige utfordringer og rike muligheter for utforskning og mestring.

Gjennom risikofylt lek får barna testet egne grenser og utviklet motoriske ferdigheter, dømmekraft og selvtillit. De lærer å vurdere risiko, ta egne valg og kjenne egne begrensninger. Dette er viktig for barns psykiske og fysiske utvikling.

Vi er opptatt av å gi barna positive naturopplevelser som skaper glede, nysgjerrighet og respekt for naturen. I leken får barna bruke hele kroppen, være kreative, samarbeide og oppleve fellesskap. Naturen byr på uforutsigbarhet og variasjon som stimulerer til engasjement og læring.

De ansatte er tilstede, støtter og veileder, samtidig som barna får frihet til å utforske på egne premisser. Vi jobber aktivt med å skape trygge rammer hvor barna kan få utfordre seg i sitt eget tempo.

Psykososialt barnehagemiljø

Barnehagen skal ikke godta krenkelser som for eksempel utestenging, mobbing, vold, diskriminering og trakassering. Alle som arbeider i barnehagen, skal gripe inn når et barn i barnehagen utsettes for slike krenkelser. Barnehagen har aktivitetsplikt for å sikre at barna har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø, og ved mistanke om eller kjennskap til at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø skal barnehagen snarest undersøke saken. Hvis det er behov for å sette inn tiltak har barnehagen utarbeidet en aktivitetsplan som blir tatt i bruk.

Planleggingsdager barnehageåret 2026 – 2027

- 12. august
- 6. november
- 4. januar
- 30. mars
- 7. mai

Bibliotek

Vi er heldige som har et flott bibliotek rett i nærheten. I tillegg har vi barnehagebibliotek og ute bibliotek i barnehagen. Her har barna muligheten til å lese i bøker hele dagen. De kan i tillegg låne med seg bøker hjem.

Dagsrytmer

	Kreps		Hummer
06.45	Barnehagen åpner	06.45	Barnehagen åpner
06.45-8.30	Frokost	06.45-8.30	Frokost
09.30	Tur / Aktivitet	09.30	Tur / Aktivitet
10.30	Lunsj	10.30	Lunsj
11.30	Hviletid	11.30	Hviletid
13.30	Fruktmåltid	13.30	Fruktmåltid
14.00	Frilek	14.00	Frilek
16.30	Barnehagen stenger	16.30	Barnehagen stenger

Barnehagen har kjernetid mellom 9.30 – 14.00, planlagte aktiviteter, turer, og samlingsstunder skjer hovedsakelig innenfor dette tidsrommet. I månedene april til september blir barna levert ute fra vi åpner 06:45 ved oppholdsvær.

Bursdagsfeiring

Det skal være stas å ha bursdag i Naturbarnehagen!

- Vi flagger, henger opp ballong og lapp med barnas navn på
- Vi synger når bursdagsbarnet ankommer
- Vi har bursdagssamling hvor vi synger bursdagssanger, skyter «raketter» og blåser såpebobler.
- Barnet får være med å lage bursdagskrone.

Skal dere ha bursdagsselskap hjemme, ber vi dere levere invitasjonene i posten. Skal bursdagsfest holdes hjemme SKAL alle barn født i samme årstall inviteres.

Spangereid Naturbarnehage

Fastsatte aktiviteter og begivenheter

Måned	Dato – uke	Aktivitet
August Nærmiljø og samfunn		Nytt barnehage år starter
		Bli kjent med hverandre og i nærmiljøet
	12. august	Planleggingsdag
September Natur, miljø og teknologi	Uke 38	Utviklingssamtaler nye barn
		Brannvernuke
		Besøk av 1. klasse
		Foreldremøte
Oktober Kropp, bevegelse, mat og helse		Barns helse – tannhelse og fysisk aktivitet
	24. oktober	Markere FN-dagen
		Hummerfiske for førskolebarn
		Vi markerer mangfold
		Utviklingssamtaler
November Kommunikasjon, språk og tekst	6. november	Advent og juleforberedelser
		Planleggingsdag
		Førjulskveld med førskolebarn m/foresatte
		Leseprosjekt
Desember Kunst, kultur og kreativitet, og etikk religion og filosofi		
		Nissefest
		Luciamarkering
		Julegudstjeneste
Januar Antall, rom og form	4. januar	Planleggingsdag

Februar Kropp, bevegelse, mat og helse	6 februar	Samefolkets nasjonaldag
		Karneval
		Fastlaven
		Foreldremøte førskolebarna på Spangereid skole
Mars Kunst kultur og kreativitet, og etikk religion og filosofi		Barnehagedagen
		Utviklingssamtaler
		Påskeaktiviteter, påskefrokost, og påskevandring
	30. mars	Planleggingsdag
April Kommunikasjon, språk og tekst		
		Utviklingssamtaler
		Leseprosjekt
		Overgangssamtaler for førskolebarn
Mai Natur, miljø og teknologi	1 mai	Arbeiderenes dag- stengt
		17. mai markering med Båly barnehage
	6. og 7. mai	Kr. Himmelfart og planleggingsdag - Stengt
	17 mai	Vi går i tog sammen på Spangereid - stengt
		Førskolebarna bestiger Duefjell
	17. mai	2. pinsedagen - stengt
Juni Antall, rom og form		Besøksdag for nye barn
		Førskoledag
		Sommerfest

2023/2024/2025 barna – Krepsen

Fokus på bærekraftig utvikling, språk, matematikk, og ikt.

TEMA	MÅL	INNHOLD/METODE
Natur, miljø og teknologi,	• Barna skal erfare å ta vare på seg selv, hverandre og naturen.	• Turer i nærområdet, skogen og fjæra • Samle naturmateriell, som studeres eller brukes til formingsaktiviteter • Smake på ulike matretter /ingredienser • Undre seg over livet i naturen • Bruk av ipad/telefon • Plukke søppel i nærområdet. Fokus på hva søppel i naturen kan føre til. • Fokus på følelser, og å vise omsorg for hverandre.
	• Barna skal få oppleve og utforske naturen og naturens mangfold gjennom de fire årstidene.	• Studere livet i skogen og fjæra gjennom årstidene. • Oppleve variasjon av dyrelivet og insekter gjennom årstidene. • Kjenne på vind, snø, kulde og varme. • Barna får kjennskap til ulike trær og plantesorter. • Bruker digitale hjelpemidler som oppslagsverk sammen med barna.
og grunnleggende ferdigheter innen språk, matematikk og ikt.	• Barna skal få erfaring med et rikt språk gjennom bruk av samtaler, bøker og sanger.	• Sanger, rim og regler • Telle og sortere • Farger og former • Eventyr • Bøker lett tilgjengelig

2021/2022 barna – Hummer

Fokus på bærekraftig utvikling, språk, matematikk, og ikt.

TEMA	MÅL	INNHOLD/METODE
Natur, miljø og teknologi	• Barna skal erfare å ta vare på seg, hverandre og naturen. • Barna skal få oppleve og utforske naturen og naturens mangfold gjennom de fire årstidene.	• Dra på fisketurer sammen med barna. • Besøke fiskebåter etter avtale. • Førskolebarn på hummerfiske i oktober. • Vi bruker nærområdet, skogen og fjæra til turer, undring og utforskning. • Fokus på søppel, søppelplukking og hva søppel i naturen kan føre til. • Fokus på høsting av naturressurser som bær, sopp, planter og gjenbruk av mat og annet materiell. • Gi barna erfaringer med dyrking av egen mat gjennom bruk av kjøkkenhage. • Besøke lokale gårdsbruk etter avtale. • Studere insekter og erfare deres rolle i naturen. • Oppleve variasjon av dyrelivet og insekter gjennom årstidene. • Kjenne på vind, snø, kulde og varme gjennom årstidene. • Barna får kjennskap til artsnavn av ulike trær, plantesorter, insekter og fugler.
Grunnleggende ferdigheter innen språk, matematikk og ikt.	• Barna skal få mulighet til å utforske og utvikle sin språkforståelse • Stimulere barns undring, nysgjerrighet og motivasjon for matematiske begreper og sammenhenger • Gi barna erfaring med bruk av ikt	• Barna skal få erfaring med lyder og bokstaver • Tekst og historieskaping • Dikt, sanger, rim, regler, eventyr og billedbøker. • Regellek. • Tall og telling. • Mønster, farger, og geometri. • Mål og størrelser. • Spill og puslespill. • Bruker digitale hjelpemidler som oppslagsverk sammen med barna. • Utforske kreativ og skapende bruk av digitale verktøy sammen med barna.

Spangereid Naturbarnehage

Barnehagens innhold – Fagområder med progresjon

Kommunikasjon, språk og tekst

1-2 år	3-4 år	5 år
• Bibliotek – Bli kjent med hva et bibliotek er og bli kjent med bildebøker	• Bibliotek – Bli kjent med bildebøker med litt mer tekst	• Bibliotek – Bli kjent med illustrerte tekstbøker
• Personalet bruker språk med barna i alle situasjoner og presenterer nye ord og begreper.	• Personalet bruker et rikt språk i samvær med barna for å øke barnas ordforråd. Vi stiller gradvis mer åpne spørsmål i forhold til modningsnivå. Vi øver på å lytte og venter på tur.	• Vi øver på å være gode samtalepartnere, lytte, vente på tur og holde felles fokus. Vi ønsker å trygge barna på å hevde sine meninger og uttrykke seg i større samlinger. Personalet introduserer barna for alfabetet og øver på å gjenkjenne og skrive eget navn.
• Vi synliggjør språk representert på avdelingen.	• Vi synliggjør språkene til de barna som har flerspråklig bakgrunn i barnehagen.	• Vi introduserer barna for engelsk og andre språk representert på avdelingen.
• Vi presenterer ulike tekstsjangere som enkle sanger, rim og regler, eventyr og billedbøker med konkreter.	• I tillegg skal barna få kjennskap dramatisering, dukketeater, høytlesning fra bok.	• Vi produserer og presenterer egne dikt, sanger, rim, regler, eventyr. Barna skal også få erfaring med å gjenfortelle fortellinger.
• Leseprosjekt med tema som interesserer barna.	• Leseprosjekt hvor vi fordyper oss i en litterær verden.	• Leseprosjekt hvor vi fordyper oss i en litterær verden, eller en forfatter.

Kropp, bevegelse, mat og helse

1-2 år	3-4 år	5 år
• Vi gir barna varierte grovmotoriske utfordringer. Barna oppmuntres til å klatre, rulle, løpe og å gå selv.	• Fokus på grovmotorisk utfordringer; hinderløyper, ball lek, klatring, turer i ulendt terreng, sykle og danse.	• Barna oppmuntres til å klatre, sykle (uten støttehjul), løpe og å gå på lengre turer. Barna får delta i ulike regelleker. Vi øver på å være gode rollemodeller for de yngre barna og lede leker.
• Barna skal få erfaring med finmotoriske aktiviteter blant annet store perler, duplo og puslebrikker.	• Vi gir barna finmotoriske utfordringer; og perle, klippe, tegne, male, pusle og bygge med Lego.	• I tillegg øver vi på å spikke med kniv.
• Vi øver på selvstendighet i hverdagsaktiviteter. Ved voksen støtte kan barna klare litt selv som av- og påkledning, gå på do, vaske hender osv.	• Vi øver på selvstendighet; i påkledning/avkledning ved måltider og toalett.	• Vi har fokus på at barna skal mestre hverdagsaktiviteter.
• Vi fokuserer på matglede i fellesskap under måltidene.	• Barna får delta i matlaging.	• Barna får delta og tilrettelegge for måltidene i barnehagen.
• Vi benevner navn på ulike kroppsdeler.	• Barna får kjennskap til menneskekroppen, sansene, hygiene og variert kosthold.	• Vi snakker om hva kroppen trenger av næring for å fungere godt. Vi samtaler om hvordan kroppen fungerer både innvendig og utvendig.
• Sette ord på og anerkjenne andres følelser som sinne, glede, tristhet.	• Sette ord på og anerkjenner andres følelser. Vi arbeider med å respektere andres grenser og setter grenser for en selv.	• I tillegg jobber vi med:" Kroppen min eier jeg".

Kunst, kultur og kreativitet

1-2 år	3-4 år	5 år
• Barna skal få mulighet til å sanse, oppleve og eksperimentere med ulike materialer. • Vi blir kjent med ulike farger • Personalet tilpasser kreative aktiviteter slik at barna kan utfolde seg kreativt med fokus på prosessen og ikke et ferdig produkt. • Bli introdusert for rytmeinstrumenter, enkel rytme, høy og lav lyd. Vi danser og gjør bevegelser til musikk.	• Barna skal få mulighet til å sanse, oppleve og eksperimentere med ulike natur og gjenbruksmaterialer. • Vi leker og eksperimenterer med primær og sekundær farger • Personalet tilpasser kreative aktiviteter slik at barna kan utfolde seg kreativt, med fokus på prosessen og ikke et ferdig produkt. • Vi lytter, danser, synger sanger og får prøve ut musikkinstrumenter. Barna får kjennskap til høye og lave lyder (dynamikk) og takt og rytme.	• Vi har fokus på at barna skal få mulighet til å sanse, oppleve, eksperimentere og drive med skapende virksomhet i barnehagen. • Barna blir kjent med ulike kunstnere og kunstneriske uttrykk. • Personalet tilpasser kreative aktiviteter slik at barna kan utfolde seg kreativt, med fokus på prosessen og ikke et ferdig produkt. • Vi lager instrumenter av naturmaterialer, lytter til musikk og synger sanger.

Natur, miljø og teknologi

1-2 år	3-4 år	5 år
• Vi går korte turer i nærområdet.	• Vi går på lengre turer i barnehagens nærmiljø, ved sjøen, i skogen, og områder med fjell og høyder.	• Vi går på lengre turer i barnehagens nærmiljø, der barna møter større utfordringer. Vi får også besøke andre barnehager og deres turområder.
• Vi lar barna utforske naturen gjennom de fire årstidene ved å, sanse, og undre seg sammen om opplevelser og oppdagelser på tur.	• Vi utforsker naturen gjennom å eksperimentere og studere årstider og vær.	• Gi barna kjennskap til naturfenomener
• Barna får kjennskap til noen insekter og dyr.	• Vi lærer om ulike trær, planter, fugler, insekter, dyr, fisker og andre ting som lever i og ved havet.	• Vi fordyper oss i ulike dyr og planter i naturen og oppøve respekt for dyr og småkryp.
• Barna får erfare digitale verktøy i lek, læring og sansende aktiviteter.	• Bruke digitale verktøy som oppslagsverk.	• Gi barna gode erfaringer ved bevisst bruk av digitale verktøy, bl.a. Book Creator og QR-koder.
• Gi barna en begynnende forståelse for naturvern.	• Vi tar vare på miljøet gjennom naturvern, kildesortering, plukke, sortere søppel og gjenbruke materialer.	• Barna skal få en begynnende forståelse for sammenhenger i naturen, og gjennom det lære om hvorfor det er viktig å ta vare på den.
• Barna deltar i stell, såing og høsting i barnehagens kjøkkenhage.	• Vi dyrker egne bær og grønnsaker. Barna skal få erfaring med å dyrke selv.	• Barna får være med på prosessen med å planlegge, dyrke og høste fra kjøkkenhagen.

Antall, rom og form

1-2 år	3-4 år	5 år
• Barna får erfaring med sortering og plassering ved at leker og utstyr har sin faste plass. • Vi gjør tilgjengelig spill og puslespill • Vi teller i hverdagen • Fokusere på ulike begreper som f.eks. liten, stor, større, størst ved hjelp av eventyr og konkreter. • Vi sammenligner størrelser, former og antall • Barna får erfaring med konstruksjonslek; sand, duplo og gjenbruksmateriell.	• Vi øver på sortering og plassering av leker samt utstyr som har sin faste plass og at det som er likt ligger sammen. • Vi spiller et variert utvalg av spill og puslespill • Vi blir kjent med tall og telling; telle 1-10. Vi øver på å par-koble, å kunne telle med fingrene og få en begynnende forståelse for tallmengde. • Vi blir kjent med matematiske begreper; stor, mellomstor, liten, over, under, ved siden, foran og bak. • Vi utforsker former og mønster; firkant, sirkel og trekant. • Allsidig konstruksjonslek; med sand, duplo, Lego, magneter, byggeklosser og gjenbruksmaterialer.	• Orientere seg etter kart. • Vi spiller et variert utvalg av spill og puslespill, og får erfaring med bruk av terning. • Gi barna erfaring med økte tallmengder og begreper knyttet til tall og mengde. Vi øver bl.a. på å gjenkjenne og skrive egen alder i tall. • Barna skal få erfaringer med å måle, veie, beregne tid og klassifisere. • Vi utforsker flere former og ulike mønster gjennom lek og materiell. • Barna gjøres bevisst på å tenke logisk og finne løsninger på utfordringer i hverdagen.

Etikk, religion og filosofi

1-2 år	3-4 år	5 år
• Personalet er lydhør for hvert barns uttrykk og anerkjenner det de er opptatt av	• Personalet tar barns undring og tanker på alvor. Vi undrer oss sammen med barna.	• Førskolebarna skal erfare at grunnleggende spørsmål er vesentlige, ved at det gis rom til tenking, samtaler og fortellinger.
• Vi er opptatt av at barna har gruppetilhørighet	• Vi jobber med vennskap som tema, med fokus på at det er viktig at alle har det godt i barnehagen og at alle har noen å være med. Vi snakker om hva det betyr å være venner.	• Vi øver på samarbeid og å inkludere andre i leken.
• Vi jobber med prososiale ferdigheter, vente på tur, dele og si stopp.	• Vi fokuserer på selvhevdelse samt å kunne tilpasse seg andre; deling, trøste, si ifra, vente på tur, si stopp og stoppe.	• Vi snakker om betydningen av å være mot andre slik vi vil andre skal være mot oss. Vi oppøver barnas evne til å tenke kritisk, handle etisk og vise solidaritet
• Personalet hjelper barna å sette ord på følelser	• Vi hjelper barna å sette ord på sine følelser og snakke om hvordan våre handlinger påvirker andre.	• Vi øver på å løse konfliktsituasjoner på en god måte ved bruk av ord og med akseptable følelsesuttrykk.
• Vi markerer ulike høytider som er representert i barnehagen	• Vi markerer kristne høytider som jul og påske, og andre høytider som er sentrale for de religionene som er representert i barnehagen.	• Vi fokuserer på å utvikle respekt og interesse for hverandre ved å forstå verdien av likheter og ulikheter i et fellesskap.

Nærmiljø og samfunn

1-2 år	3-4 år	5 år
• Vi gjør oss kjent med nærmiljøet rundt barnehagen. • Bli kjent med bibliotek og matvarebutikk • Markere FN dagen. Vi ser på hvilke nasjonaliteter som er representert i barnehagen: land, flagg og språk • Barna får kjennskap til samisk kultur. • Vi legger vekt på trygghet, omsorg og forutsigbare rutiner for de yngste barna • Vi er opptatt av at barna er delaktige i hverdagslige gjøremål, for eksempel å rydde.	• Vi gjør oss kjent med nærmiljøet, samtidig som vi utforsker et større område ved å gå lengre turer. • Vi blir kjent med bedrifter i nærområdet. • Markere FN dagen, bli kjent med de ulike nasjonaliteter ved blant annet å studere kart og bilder fra landene. • Vi markerer samenes nasjonaldag og barna får kjennskap til samisk kultur. • Barna blir kjent med at alle mennesker er forskjellige, men har like muligheter og rettigheter. • Vi er opptatt av at barna er delaktige i hverdagslige gjøremål for eksempel å rydde og handle mat på butikken.	• Vi deltar på førskoletreff rundt om i skolekretsen og barna har flere besøk på skolen og skolens uteområde. • Vi undrer oss over kulturminnene fra vikingtiden som finnes i nærområdet. • Markere FN dagen. Barna får kjennskap til betydningen av barnekonvensjonen. • Vi markerer samenes nasjonaldag og barna får kjennskap til samisk kultur. • Barna skal bli kjent med begrepet demokrati og hva det står for. Vi besøker valglokalet når det er valgår. • Barna får utvidet ansvarsoppgaver. Barna blir utfordret til å hjelpe hverandre, samt de som er yngre. Vi har også ukas hjelper som får mulighet til å hjelpe til litt ekstra.

Språklig kompetanse

Mål:

- Å bli forstått i samspill/samvær med andre

Metode:

- Samtale og samspill voksen-barn, og
- barn-barn
- Høytlesing, sang, rim og regler, lek med språket
- Ulike observasjonsverktøy

Omsorg og livsmestring

Mål:

- Trygge og selvstendige barn

Metode:

- Gi barna bekreftelse på sin personlige og kulturelle identitet og tilhørighet
- Tilrettelegge for en god, læringsrik og inkluderende hverdag

Lek og danning

Mål:

- Barnehagen skal gi en mulighet for lek, livsutfoldelse og meningsfylte opplevelser i trygge og samtidig utfordrende omgivelser (barnehageloven § 2). Lekens egenverdi skal anerkjennes.

Metode:

- Leken skal ha en sentral rolle i barnehagehverdagen fordi den har stor betydning for barns læring
- Tilrettelegge for et utfordrende leke- og læringsmiljø der hvert enkelt barn kan finne utfordringer og mål å strekke seg etter

Barns medvirkning

Mål:

- Gi barna mulighet til medvirkning på egen barnehagehverdag ut fra sine interesser og forutsetninger.

Metode:

- Samtaler med barna (samlinger og i hverdagssituasjoner)
- Barnesamtaler
- Observasjon av de minste barnas kroppsholdning, mimikk og andre følelsesmessige uttrykk.
- Planlegging og vurdering ut fra barnas ønsker og behov (alle barna må bli sett og hørt)
- Tilgjengelighet; fysisk miljø, materiell og voksne
- Ta ting på sparket
- Valgmuligheter innenfor bestemte områder
- Lære barna at de kan påvirke sin hverdag, og samtidig må innrette seg etter andre.
- Vi skal ta barna på alvor og møte dem med respekt, slik at de merker sin innflytelse og sitt ansvar for egen hverdag.

Sosial kompetanse

Mål:

- Oppleve å øve opp ferdigheter på positivt samspill og redusere negative impulser
- Kunnskap om følelsesbegreper, normer, holdninger og verdier

Metode:

- Lære om seg selv, andre og seg selv i forhold til andre
- Oppleve å få være sammen med jevnaldrende og være en del av en gruppe; etablere vennskap
- Lære om de ulike følelsesbegrepene

Overgang barnehage – skole

Mål:

- Å gjøre overgangen fra barnehage til skole til en positiv og forventningsfull opplevelse.

Metode:

- Ukentlige førskolegruppe med førskolebarna.
- Månedlige treff for alle førskolebarn som sokner til Spangereid skole.
- Treff med fadderklassen (4. klasse) på skolen.
- Førskoledag.
- Utfylle skolestartskjema i samarbeid med foreldre.
- Overgangsmøte mellom skole og barnehage.
- «Lusketur» til skolen.
- Foreldremøte i samarbeid med Spangereid skole, og de andre barnehagene i Spangereid.
- Besøk av rektor hit i barnehagen.
- Besøk av fjorårets førskolebarn (1. klasse) fra Naturbarnehagen.

Planlegging, dokumentasjon og vurdering

Planlegging:
Planleggingen baseres på kunnskap om barns utvikling og læring individuelt og i gruppe, observasjon, dokumentasjon, refleksjon og vurdering, samt på samtaler med barn og foreldre. For personalet i Spangereid Naturbarnehage er det viktig med god planlegging.
Hvorfor - Få en gjennomtenkt og hensiktsmessig bruk av barnehagens ressurser
Hvordan - legge vekt på at gjennomføringen av planene skal være så fleksibel at det er rom for spontanitet og barns medvirkning.

- Avdelingsmøter; månedlig. Vi evaluerer månedsplanen for forrige måned, for så å planlegge den neste måned.
- Personalmøter; en gang i måneden. Vi evaluerer og drøfter hvordan planer er blitt gjennomført i forhold til de målene vi har satt oss, hva som har fungert og hva som kunne vært gjort annerledes. Ut fra dette setter vi oss nye mål og velger eventuelt nye metoder. Vi planlegger, diskuterer og tar opp ting som har betydning for vår barnehage.
- Planleggingsdager; fem dager i året, da er naturbarnehagen *stengt*! Da jobber personalet med planleggings- og evalueringsarbeid. Noen av disse dagene/timene vil også bli brukt til foredrag/kurs.
- Fagmøte for barnehagene; en gang i måneden. Alle barnehagestyrerne i Lindesnes kommune har møte med oppvekst- og kultursjefen. Der tar vi opp saker som har betydning for alle kommunens barnehager, både kommunale og ikke kommunale barnehager

Vurdering:
Hvorfor - kvaliteten i det daglige samspillet i barnehagen er en av de viktigste forutsetningene for barns utvikling og læring.
Hvordan:

- observasjoner/vurderinger av barnegruppen og det enkelte barns trivsel og utvikling.
- noterer/fyller ut evalueringsskjema for ulike perioder, arrangementer m.m.
- jevnlig vurdering av ulike hendelser i hverdagen

Dokumentasjon:
Hvorfor:

- Se hvordan barnet lærer.
- Se barnets initiativ, tanker og innspill og ta disse på alvor
- Planlegge temaarbeid
- Evaluere egen pedagogisk praksis
- Vise foreldre innholdet i barnets prosesser og produkt
- Gi lokalmiljøet og kommunen som barnehagemyndighet informasjon om hva barna opplever, lærer og gjør i barnehagen
- Dokumentasjon skal være et arbeidsredskap overfor foreldre, barn, personale og personer utenfra.
- Hvordan:
- Ta bilder av barna i aktivitet
- Samle på barns produkter
- Lage utstillinger
- Evalueringsplaner

Tilvenning

Barnet trenger sine aller nærmeste de første dagene i barnehagen. Vi anbefaler at dere setter opp fem dager til dette, og forventer minimum tre dager. Barnet vil få en kontaktperson som er særlig til stede i oppstarten og har ekstra oppfølging av barn og foresatte. Vårt mål er at overgangen fra hjem til barnehage ikke skal oppleves som ett brudd, men som en utvidelse av muligheter for kontakt og nye erfaringer. Tilvenning i nytt miljø og nye situasjoner er en prosess som tar litt tid. Ingen barn er like, og ingen tilvenninger er like. I samarbeid med foresatte legger vi opp til en tilvenning som er best for barnet.

Slik er tilvenning i Spangereid naturbarnehage:

- Vi arrangerer besøksdag for nye barn sammen med foresatte ca 2 måneder før oppstart.
- Førstesamtale sammen med foresatte hvor målet er å bli kjent med barnet og dere som familie. 1-2 måneder før oppstart.
- Alle barn får kontaktperson som er ekstra mye med barn/foresatt de første dagene.
- Sett av 5 dager til tilvenning. Vi bruker minimum 3 dager, og mange har behov for flere dager.

Dag 1	Med foresatte hele tiden.	Bli kjent	Ca 1-2 timer
Dag 2	Litt med og litt uten foresatte, og med niste.	Bli kjent	Ca 2-3 timer
Dag 3	Litt med og litt uten foresatte med niste og soving.	Bli kjent	Ca 4-5 timer
Dag 4	Litt med og litt uten foresatte med niste og soving.	Bli kjent	Ca 4-5 timer
Dag 5	Uten foresatte. Litt kort dag.	Bli kjent	Ca 6 timer

Et barn i Spangereid Naturbarnehage skal få muligheten til å:

å klatre i trær
å løpe fra bølgene
å hoppe i vannpytter
å kjenne lukten av skogen
å spise av naturen
å høre fuglesang
å fiske krabber en stille sommerdag
å rulle i nedoverbakke
å spise ute i naturen
å bygge demninger i regnvær
å fly med drager
å ake fort på akebrett

Et barnehagebarn skal møte:

-sjøens, skogen og fjellets lyder
-lukten av regn
-liv og død
-historier fra naturen
-alle type vær
-stranden, skogen, engen og fjellet
-is på vannpytter

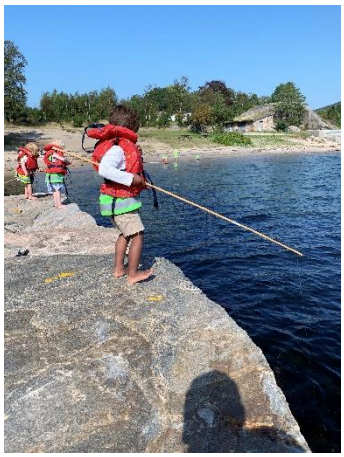

Et barnehagebarn skal erfare:

Å bruke kniv og sag
Å kjenne navnet på noen dyr, fugler, trær og insekter
Årstidenes ulike karakterer
Å lage ting fra naturens materialer
Å kle seg fornuftig
Å holde naturen ren
Å tenne bål og omgås ilden med respekt

Et barnehagebarn skal oppleve:

Nysgjerrighet
Trygghet i naturen
Smådyr i hånden
At naturen er en naturlig del av hverdagen
Gleden ved å sanke
Hvordan det er å overskride egne grenser i fysisk aktivitet
Sand, jord, søle og vann
Ro ved å ligge og kikke opp på himmelen
Gleden ved å sitte i et tre